

№ 11 (8120). ☆ 1997 сэл тохсунньу 30 күнэ, Чэппэр, ☆ Сыавата—1084 солкуобай

Уруудыг нийлээд үнэнч онцгой оюунлаг ажиллагааг төрөөс өндөр амжилтаар гүйцэтгэж байгааг анхаарахад бусад улсуудтай харьцуулахад манай улсын хөгжлийн түвшин дээшлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэж байна.

БЭРДИ БЭРТ БАҢЫЙАН

Тохоуныу 23 күнүгэр Диринг агрошколатыгар «Үөрөнөөччи биһирнир учуутала» конкурс 4 түһүмэллэн ыытылынна. Улуус оскуолаарык 10 басык үөрөнөөччилэрттэн састааптаах жюри юнилар үлэрин сыаналаата: Дьячковский Андрей — Сылан орто оскуолатын XI кылааһын үөрөнөөччигэ, экологическай олимпиада призера, риторика республикатаабы конкурсун лауреата, Г. П. Башарин аатынан бириэмийэ лауреата, Луковцев Дима — Хатылы орто оскуолатын X кылааһын үөрөнөөччигэ, үөрэх туйгуна, уруһуйга норуоттар икки ардыларынаабы, республиканскай конкурстар лауреаттара, волейболга улуус сүүмүрдэммит хамаандатын чылына, Демешин Альбина — Бахсы орто оскуолатын XI кылааһын үөрөнөөччигэ, «Алаас сибаакилар» конкурс лауреата уо.д.а.

Конкурска барыта 11 учуутал кытынна. Бастаах түһүмэлхэ үөрөнөөччилэр бэйэлэрин учууталларын туһунан киинин киһи, учуутал быһымынан сыаналаан көрсөтүлөр. Иккинс түһүмэлхэ конкурскалар билиилэрин-көрүүлэрин компьютерга түргүтэн көрдүлөр.

Үһүс түһүмэл — «Импровизация уруок» эбиэт кииниттэн ыытылынна. Учууталлар 15 мүнүүтэ устата састабылларын, кыахтарын толору көрдөрөргө дуусулар. Бастаах уруок олохтоох оскуола хийини да учуутала Нон Петровна Корякин «Уруу ыраада, уу чугаһа үчүгэй» диир темада ыытта. Менделеев таблицатын биллигэ билгэлээһини, бу ас хоһоонун норуот өлүс бэртэниитин туттарып дакаастаата. Ити курдук бири-бир көрөхсө биллээх темалар арылан истилэр.

Быһатыы баран эттэххэ, төрдүс түһүмэлхэ («Алаас микрофон») учууталлар бэйэлэрин 3 мүн. устата көрөөччүнү көрөхсөтөр курдук биллиһиннэрбэхтэхтэ, этэ. Онон олорон оскуолаарга ытыллыбыт конкурстарга үөрөнөөччилэр чакчы да киһи биһирнир, сагалыы санаалаах, ураты толкуйдаах дьону талан ылан улуус конкурстар ыыппыттар эбит дии саныгыт.

Түмүккэ «Үөрөнөөччилэр биһирнир учууталлара»

Уруккута холоотуоххо, билигин оҕо сайдыыта быдан үрдүк. Ол эрэри киини оскуолаҥа балаһыттын билиһиннэргэ уһулуубат. Билин оҕон биһир сүөлгэ—оҕону оскуолаҥа кириэс киһи аахтара үөрэтигэ тохтохпур.

Угус оҕо бэйэтэ сылдьан эрэн эдийиһэригэр, убайдарыттан үөрэнэн ааҥар. Сорохтору төрөппүттэрэ анаан-минизин дьарыктыыллар. Атыттарга киһи да кыһамнат, онон оскуолаҥа, этэргэ дылы, буукуба атаҥын дараһы билбэки киһир. Итинник тус-туһунан сайдыылаах оҕолору хайдах тыһан тэһин тутан билиһини биэрбэххэ сөбү, оҕо оскуолаҥа кириэс киһини ааҥара өрдүк дуу эбэтэр, төттөрүтүн, мөлтөт дьайылаах дуу?

Үөрэх үлэһиттэрин республикатаабы X съезди-гэр үөрэх министрин солбулаачы Е. И. Михайлова оҕону уһулаанга аахтара үөрэтиги киллэрбэххэ диир тыл көтөхпүтүн бары сөһүөрүттэрэ. Билин да санаабытыгар ити сөһүөр этин Тоҕо?

Оҕо балтараа сааһыттан билиһигэр диир сагалар органикара сайдар. Быһа холоон, эмэ ити кэрчик кэмгэ барыны-бары изобастык ылынар, итэри-

бирини «Киһи—айылга оҕото, айылга—күһи ала-бата» диир темада уруок ыыппыт Чухача орто оскуолатын биологияда учуутала Елена Ильинична Синцева иллэ. «Көрөөччүлэр биһирбислэ» би-ринс Мугудай орто оскуолатын физкультурада учуу-талыгар Петр Иванович Собакинга тигистэ. «Айым-ны» бириис Хатылы орто оскуолатын музыкада учууталыгар: улууска, республикада киһиги биллэр «Табык» ансамбль салаааччыгар Дмитрий Дми-триевич Поповка ааһына, Александра Ивановна Пла-тонова (Диринг) «Технология», Нон Петровна Кор-якин (Диринг) «Интеллект» бириистэр хаһааймы-рынан буолулар. «Личность хайыскаламмат сы-һыан» диир дьонун бириһи иккис Сылан орто ос-куолатын түстүгүтэ тренерэ Егор Иванович Яковле-ва секцияда сыһааччыларга ыыппыт дьарыгы ки-һин туттарда. «Оҕону итингэ түмүктөөх үлэти ки-һик» бириис хаһаайкатынан Хадаар орто оскуола-тын математикада учуутала Светлана Петровна Ка-питанова буолла.

Атын да учууталлар уруксуга үрдүк таһымнаах-тарын билиһиннэр сирдэх. Ол эрэри, этэргэ дылы, барди бэрт баһылар. Холобур, улуустаабы гимназия нуучча тылыгар, литературатыгар учуутала М. Н. Березикова «Мин дьикти түһүн өйдүүбү» диир темалаах уруксуга улуу нуучча тылын үөрэти чак-чы да умсугутулаахтык быһаарда. Болтоно орто оскуолатын биологияда учуутала, РФ үөрэтирини туйгуна Х. Д. Михайлова «Көрөдөр—айылга оҕо-лоро» диир уруксуга биллэр, толкуйдатар, күүбэ улахан. Алаас орто оскуолатын төрүт культурада учуутала Н. Н. Кожурова «Уол оҕо биһир күн ат өрөбүтүгэр, биһир күн ат үөрбүтүгэр» диир уруксуга, аата да этэрин курдук, сир-майгы тематыгар ааһымыта көрөхсө биллээх.

Наминацилар кыайылаахтарыгар бириистэри Россия, республика, улуус «Сыл бастык учуутала» конкурстарыгар кыайылаахтара Е. Д. Макаров, Г. М. Яковлев, С. М. Макарова, М. А. Манаскытова, Е. А. Смирнов, Н. П. Игнатьев, С. Н. Дмитриев, Л. М. Иванова, Н. С. Биллокин туттардылар.

Түмүккэ конкурска кэлен кытылыгыттары кы-йылаахтары туһунан кыһамнат, энциклопедия энциклопедия диир алгыыт.

С. ПЛАТОНОВА,

улуустаабы үөрэх управлениетин методика.

ОҔОНУ ААҔА ҮӨРЭТИИ

Бириһир, онон аахтарга чэпчэки, ырачаан байыта даҕаны бу үлэ, ырахан дии санаабыт буолан, өрдүк түргэниик ылынар.

Аахтара үөрэтигэ төрөппүт даҕаны, итэһичи даҕаны тугу тутуһуохтары нааданый?

Бастаан туран, күһэйи туран үөрэтиһэххэ, ки-һи сылайан дуу, итэриһэ сүтэн дуу «бүтүтүн» диир киһини тохтоуохха. Үөрэтигэ ооньуу форматин туһанар өрдүк көдүүстэх.

Билигин республика үрдүнэн оҕо уһулаантан, хас тылы ааҥар буола үөрөнөн тахсыахтааҥар улахан мөккүөр бара турар. Киһи оскуолаҥа кириһиттэр ханнык ирдэбиллэргэ эппиэттэһэхтээҥи? Маныаха уһулааннар итэһиччилэр, төрөппүттэр бэйэлэри са-наабытын этэргитин күүтөбит.

М. ЧИЧИГИНАРОВА,

улуустаабы үөрэх управлениетин оскуолаҥа ки-риэс киһини састаах оҕолорго отделын начальнига.

ГЕОРГИЙ БАЛАКШИН САҢА СИТИИНИТЭ

Республикатаабы олимпийскай резерв учуу-датын үөрөнөөччигэ, бонсада үгүс Россиятаабы күрэх-тэһин кыайылааҥа Георгий Балакшин бэйэтин та-лааныгар сүүгүрүһэччилэри саҥа кыайытынан үөр-тэ. Киһи соторутаабыта Череповец нуоракка үл-лэттар ортолоругар Россия кубогун кыайылааҥы-

нан табыста.

Эмэ бу учууһу бэрэстэһиттэлэр Мухамед Кривошапкин уонна Николай Саморцев, төһө да бас-таах кириһинилэригэр Европа чемпионугар уонна аан дойду призерагар хоттордолор, куһаҥа сүөс өйдөбүлү хааллардылар.

СНА.

Е. ЕГОРОВА.

Чурапчы улууһун дьаһалтаты

БЫҔААРЫ

Чакыр нэһилиэгин Толоон нэһилиэгиннээх пууна ынах сүөһү лейкохун карантинтан босхолоуутун туһунан

Чакыр нэһилиэгин Толоон нэһилиэгиннээх пууна улуус дьаһалтатын 1993 сыл ахсынньы 21 күнүгэ-ви быһаарытынан ынах сүөһү лейкохунгар ыры-лаах пуунунан биллэриллэбит. Карантин олохто-мута. Бу кэмнэр усталаһыгар улуустаабы ветер-инарнай сулууспанан, олохтоох дьаһалтанын сист-еманнаах ырыһыны суох оҕорго быһаарыах сардар-этир дьаһалтар, тэрэһин боншувостан, утум-наахтык ытыллан көлүлөр.

Ууттан оҕоһуллар бордүүксийа арым сыаҥар пастеризацияланна. Сүөһү этэ, иһэ ветеринар-най көтүдүлээһининэн атыгга таһыста. Карантин

кэмнэргэ атын сиртэн кэлэр уонна нэһилиэгиннээх атын сиртэ тахсар сүөһүлэр ветеринарнай кон-туруолланналар. Лейкохун утары чинчийиллэр вет-сулууспанан сылга 4-түү төгүл ытыллынылар. Де-зинфекция сыллата оҕоһуллар.

Ытыллыбыт үлэлэр түмүктэринэн, аналлаах ко-миссия быһаарытынан уонна ССРС Госагропромуч ветеринарнай управлениетин 1989 сыл атырдык ыйын 9 күнүгэ «Ынах сүөһү лейкохун утары охсуһуу дьаһалларын туһунан» диир инструкция-гар олобуран, УУРАБЫН.

1. Ынах сүөһү лейкохун сиртэн кэлэһин уонна сүөх оҕоруу инструкциятыгар итиннэ 1996 сыл ахсынньы 10 күнүгэ лейкоз ырыһытыгар олох-томму карантин убулуу туһунан комиссияны ааҥа олобуран. Чакыр нэһилиэгин Толоон нэ-һилиэгиннээх пууна ынах сүөһү лейкохун ырыһы-тан 1998 сыл ахсынньы 23 күнүгэ утүрүдүлү-

ИС СҮРЭХТЭН ИСТИГНИК

Сыл—хоһук. Субу аҥай курдун эдэрнэи Галина Перин нуораттаабы пединституту бүтэрэн, Сангаарга үлэһин аһалан барыта. Ол кэмтэн үбэ чинлэргэ элэстэ оҕуста. Онтон 23 сылын Галина Николае-ва билиһи улуусуугар үлэлээн-хамсаан аһарда. Ол-куолаҥа кириэс киһиги састаах ырачааннар ки-тэвэли билиһиннэригэ оҕорбут программата рес-публикада тийэ биһирэмнэ. Национальнай оскуо-ла киндэриетин олоххо киллэрин кэмнэр анал үө-рөхтөөх кадр тийбэтэ биһир мэйһинэн буолбуттар Галина Николаевна Одьулууннаабы ИТУ-га биһир ыылаах педагогическай кылааска 28 кыһы үө-рөт, проблеманы быһаарыта төһүү күүс буолбута. Киһи очо дөһөдө туттардым, очоһу астардым диир өһнөрө суоһу киһи, улуустаабы үөрэх управ-лениетин уһулааннар үлэлэригэр методикын бы-һаарытынан билиһи оҕолорбут сайдылаах дьон буола уһааталларын туһугар диир чакчы ис сүрөһиттэн илэһин үлэһин, үөрэтэр-итэр үлэһи туох сити-һин баарый да киһи үтүөтэ-өһөтө эмэ баар дии саныгыт. Үөрэһирин туйгуна, улахан диир кэргэн таптаалаах иһэтэ, эбэтэ, улуус биһир тарбахха ба-танар спортсменната бу күнүгэ үбэ аһардаах ки-риһин уһуордаата. Ол эрэри Галина Николаевна киһи көрө олоһон иттичэ сааһы биһирбэһин—киһи киллэри эрчимнээх, үөрэ-көтө тугу билэрин, саты-рын атыттары кытта сиздэрэйдик үлэһтэ, үлэһи-тэрин, оҕолорун, дьонун туһа диир тэһит атаҥын кубулуһуна үлэһин-хамсыы сылдьар.

Билиһи биһирэ үлэһит, онон быһы булан олох-пур-данаһыт, оҕо, эдэр састаарыт туһунан кэп-сэтэбит ханна барыт? Киһи эмэ бэйэтин туһу-нан бу курдук кэпсэһиттэх.

Таатта улууһугар төрөбүтүн, төрөппүттэри Таатта ырыһытыгар Хайаас диир сиртэ олоһулар, онон ийэм куһастыы минин Туора Күөлгэ оҕолом-мут. Төрүүрбөр олус кыра, чэпчэки эбитим, үһү, нуучча түтэтэ акушерка бэркэһэ: «Чэ, кэбис, сүрз бэрт—2 кг буолду»,—дидит. Аҕам көрөн баран соһуйан, ийэһин өттүнэ аспыт: «Аана, хайа бу оҕобут итэҥэ быһылаах дии»,—диди хомоптут. Дьонун, абааһыны муһнаран, атын омуу аатын биһир Галина диир буолбуһу. Ийэм кэпсиринэн, чы-ра эрдэххиттэн бэйэһин кыанарым үһү, оҕунаахы-на да, мээһин курдун төһүүнүгү түһэрим үһү. Наһар сүүрүүнэн, сайынын атах сыһыныах сылдьарбын өйдүүбүн. Оскуолаҥа алталаахпар кириһитим, үөрэх-пэр үчүгэй буолан, Дьоккуускайга экскурсияда бара сылдьан радионан тыл эппиһин умкубаһын. Бэйэс кылаасан хайыһынан сүүрүүгэ күрэхтэһирим. Ат-тыс кылааска сылдьан Чычымааха табаарыстыы көр-сүһүүгэ бастаабытым. Ити сыл оройуонига иккис миһэстэһимитим, ахсыска үөрөнө сылдьан улахан дьонго иккис разряд нуорматын толорбутум.

Галина Николаевна хайыһарга уһуһуу треперинтэ Иван Николаевич Попову ааттыр. Ус оҕо ийэтэ буолан да баран, спортан тэйбэтэ, Республикада Федор Попов, «Кыһы» хаһыат бириһитэригэр сүүрү-и иккис миһэстэһимитэ, үрүг көмүс медалы кэппитэ, хаһыат сыллаабы сурутуутунан наһарадалаһимитэ.

Дьячковскийдар диир кэргэттэр үөрэһи, үлэһи өрө туһуут дьон. Улахан кыһытара Алена СГУ-у бийыл бүтэрин, улууһугар ветеринар үлэһин, Гали Мурапчы орто оскуолатыгар учууталым, Ро-ман быһыл Дьоккуускайдаабы тыл хаһаайыстыбатын техникумун бүтэрэн, эмэ улууһугар үлэһин кэ-лиһтэх. Барыларын күһнэ тахсар киһилэрэ—сөһөтөх сиһи Айсен күн ахсын эбэттигэр, аймах-тарыгар үөрүүнү бэлэһинир.

Үбэ аһардаах үбүлүйтүһүн, үөрүүнүн дууһалаах үгүс үлэһит Галина Николаевна!

Е. ЕГОРОВА.

бүтүнэн ааҥарга.

2. Сүөһүнү атылааһын, атын сиртэн атылааһын, атын сиртэ таһаарыы, атын сиртэн киллэрин улуус-таабы госветинспектор эрэ көтүлүнэн быһаарыллар. Лейкохун утары серологическай чинчийиллэр бас-тааһынайдык ытылаһахтаахтар.

3. Чакыр нэһилиэгинтэн тахсар ик уонна үтүт бо-родуусуһаһа арым сыаҥар, эр-үтүт комбинаһыгар тааһаһа сүөх туттарылаһаар.

4. Бу быһаарыы туһуутун, контуруоллуурга улуустаабы кылаасаннай ветеринар Макарова Л. Н. эбэттиһиттэрэ.

Угус дьаһалтатын быһылыгы э.г. А. ЗАХАРОВ.

ОЛОХУТ ЭЙГЭТЭ, КЭЛЭР ҮЙЭ ИЛДЫТЭ

(Бүтүүтэ, Ийнху 1 стр. нэр).

Ити ордук үөрэххэ, ону үрдэнтэ, предмет дүрэнхэн үөрэтнэ смаллаан. Оннхуу программалар эмнэ элбэх сүүгүрүлэчлэлдээх. Олохот, бу нонгүе компьютеры кытта билснэлээр, билнэлэрн: нөрүүлэрин кэнтэлээр, онук тылын үөрэтэлээр. Компьютер интеллектуальной ооннхууларга (сайхыжат, дуооит) үчүгэй партнер. Мультимедиа средстволара үөскөөшүнэринэн, олоху туһанын бэйз онук тылларын үөрэтнэлээр (тылы сансарга, ону бэрбээрлэлээр) программалар баар буолулар.

Улууска кэлэххэ, компьютер предпринимательскон үлэбэ, чуолан, сметалары уонна учуоту, документацияны огорууга туһанылар буолла. Кыра саастаах оркула олохторун дуобакка ооннхууларга үчүгэй түмүктөрдөөхтү. Олоху тэңэ «ытар», «хаанар» ооннхуулар сүүгүрүлэчлэлээр, үрдүк, налаастар олохторун икки үөрэнэчлэлт информатика олимпиадаларыгар улуустарыгар уонна өрүс илэн эгаринээбилээр бастакы илэстэлээр.

Билингтэн кэмгэ ким утарый компьютердар олохто олохтордун информатика технология олохтун таһынын быһаарарын, ким дыйар күүһүн. Компьютердар туһаныллыларын сүрүн хайыкхата, делопроизводство, проектный үлэлэрн автоматизациялан да буолбатах кылабынан, ким аймагы бүтүнүтүн сибээстэр бөдөн телекоммуникационной бир кэлм информатика ситим үөскөтүнэ туһанылар. Онук даһаны аан дойдутаагы информатика ситим «Интернет» даһар. «Интернет» ситим бэйэтэн тула сүүһүнэн мөлүһүн кыһан, 100-төн таһа дойдуну түмэр, ону тэңэ информатика тылы, тарбаты ситимн төрдүткэн уларытта. Бу—ыраактан дыйар суперкомпьютер илаа. Хо доһур, аһыах хонуктаагыта «Интернет» нонгүе аа дойду бүтүнүтэ Америка илэс болдоххо быһаардаммыт Президентин илэнтэр тариллэлт инагурацияны нөрү кыахтаммыта. Ол ара буолбатах, дым нилэстэлээр, харыс да халбарыйбакка олохон ара кэнтэлэр үөрэнн бу «Интернет» нонгүе Кембриджский университет бүтүрүн сөн. Билиги илэнтэх сүрүн мөһөбүтүнэн онук тылын билбэнн: буолар. «Интернет» официалытай тыла—английскый. Ол эрэри ким национальной филлалара тариллэлээр. Ол Россияра эмнэ баар.

Сага информатика технология чуһаһыар, үөрэнэр смалтан улууска компьютернай ситим олохтуур наада. Бастаан утаа ону предпринимелар, учредителлар, тариллэлэр, хаһаайыстыбалар уонна нэһиллэлэр, бирдинилээн да дьон икки ардылаһагар киллэрэр сөн этэ. Баһар, сорохтор эмнэ өрөс-күөттэх дьон муолулуохтара да буоллар, малы олохтуур хайаан да наада, биримэ көрдөбүлэ даһына. Бу бир кэлм ситимн киниргэ тух илэнтэрн? Бастатан, компьютер баар буолуута. Дьинтэр, бу үгүс тариллэлэр баар уонна бир ара буолбатах. Иккиннэн, компьютер модемнаах буолуон наада. Ол, быһа холуйан, 400-500 тыһ солк смаллаах. Үсүһүнэн, телефон, сибээс линията ирдэнэр. Бу телефону кытта холбонун эмнэ сөн. Маннык түбэлтэбэ хардарыта информатика ылаахха-бырнэххэ сөн. Ол эрэри бу бир кэлм ситим дьинэн эрдэ. Төгө дьэтэххэ, онуоха бир илэн наада. Ол тариллэлээр, ким информатика түмэр, таргатар, сипардан бирэр уонна «Интернет» информатиканын туһанар, сибээстэлэр, очкуоттар ким кыага улаатар.

Онон билингтэн баар кыахтары таһа туһанан, улууска икки хайыкханан үлэни ытыахха сөн. Бастатан, компьютернай ситимнэри киллэрн. Ону, холобур, очкуотунааха, информатика астаһыма, ытыкылар дьаһаллары кэмтэр тирдэнн, араас сипардары тарилан ытыма уола. Бу компьютернай ким нонгүе барыахтаа Илэнтэн, тариллэлэр үлэнтэлэрн уонна бирдинилээн да дьон билингтэн кэмгэ профессиональной, интеллектуальной таһынарн, билнэлэрн үрдэтэр смаллаах үлэбэ.

Түмүктээн эттэххэ, бу ыстыаһыны улуус иккин кэсэллэр интаристээр, бу айгэс смаллаах дьон сүбэ-саргы буолун, санарытын астаһыма дьон ытырабыт. Быһата, олохтун күнээбэ дьаһагар кыһы үлэбэ отон илэнтэр уонна кэлэр үйэ илэнтэн буолар компьютернай технология сайдыатыгар бары өтүһүн билэмиэх буолар бүгүн наада.

А. ФЕДОРОВ, В. ЯКОВЛЕВ, В. ДЫДАЕВ.

Редактор Г. Г. ПОНОВ.

НАШ АДРЕС: 673700, г. Чурочка, ул. Карла Маркса, 88 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 01-583, автор — 01-583, абонент — 01-585.

Эбэрдэлибит!

Чурапчы сэлэниэтигэр олохтор тыыл, үлэ ветерана аһабытын, илэнтэн БАИН Иван Нестерович — Чаран Уолун 70 сааскын туолукунан эбэрдэлибит.

Баһарабыт кытаанах доруобуйаны, уһун олоху, Дьонуускайтан кыһыма, күтүөтүн, сипэрнэри Терентьевтар, Чурапчытан илэнтэлэрн, уолаттарын, сипэрнэри Баниннар.

Убаастабыллаах адыһыбытын, Россия үөрэтирин туйгунун, спорт ветеранын, улуустаагы үөрэх управлениетын методист-инспекторын ДЬЛЧКОВСКАЯ Галина Николаевнаны үйэ илэрдэххэ үбүлүгүнэн илэнтэн эбэрдэлибит. Эйиэхэ уонна дьон кэргэннэр чэпчэн доруобуйаны, айымнылаах үлэни, дьолдоох олоху баһарабыт.

Степан, Николай, Гаврил Оконешниковтар дьон илэнтэлэр, саһаһы Вера Гаврильевна.

ССРС культуратын туйгунун, уһун смалларга улуус бастык библиотекарый Мария Петровна ПУСТИНОВАНЫ 30 сааскын туолар үбүлүгүнэн илэнтэн эбэрдэлибит. Баһарабыт Эйиэхэ уонна дьон кэргэннэр туйгун доруобуйаны, илэнтэн, дьолу-соругун, илэнтэн даһаны күүс-көмө, үгүс сүбэлэр буола смалларга.

Хатылы нэһиллэрин дьаһалтата, баһаһына хаһаайыстыбаларын түмүктэлэр.

АТЫЛЫБЫТ

Бэйэбит маһаһынаарбытыгар:

Бородуунталары—раушканы, ссущенканы, сплеттены, каланы, лаланы, крелери, ынах этэ, сипэрнэ этэ кэсэлэрбэлэрн, сипа, перенк, клубника компоттары, джениэри, гречка куруһуаны, шокладнай батончиктары, очкуотуны, полоноченнай, вареннай халбаһыларын, сардельканы, смалын боруһун, ола.

Тутуу маһаһынааларын—түһүк таһыны, фанераны, шифер, лаагы, киллэни, ацетону.

Автомашина саппаас чаастарын—УАЗ мотуорун, шипкы мөлүн, раздатканы, лобовой таһыны, лобовой таас арааһытын, обшюкканы, автомашина кыраасаларын, тормозной илэнтэлэрн, саппаас чааста да кэсэлэрн.

Нерюпери ыстылаататтан УАЗ автомашиналары: 31512 (легковой, генталээх)—51 мөл. солк. 3909 («Охотник»)—62 мөл. солк., 2206 (микроавтобус)—63 мөл. солк., 31514 (люкс)—62 мөл. солк.

8х16 м. смаллары гарахтаах, булуустаах дьини—30 мөл. солк., бир кэсэлэр квартираны—35 мөл. солк.

Дьон, баһаһыны олохторун очкуоту билэрэгэ саппааскары ылабыт, монтажнай үлэлэрн очкуоту.

Төлөбүрдэри хатык баһарабар кэсэлэрн ылабыт. Маһаһынаарбыт аадырыстара: Чурапчы сэл, Ленин ул. 40 №-р, «Сандамы» уонна Рабочай ул. 19 №-р.

Телефонмут 21-982.

«Кымы» ХЭТ.

37 уонна 51 см диагоналардаах телевизордары, видеокамерону, видеоплэеры, видеокамераны, музыкальной центры, видеокамералар уонна «Поларонд» фотоаппарат ыраах кэсэлэлэрн, «Кодак», «Поларонд» фотоаппараттары, ола Согуруу Корей, Япония очкуотулар.

Дьахтар тринетаны.

Чурапчы сэл, Ярославская ул. 8 №-рин 10-с квартиратыгар эбэтэр 21-486 телефонга билсин.

Куулунан саахары, Сманата—280 тыһ. солк. Дьинэ аһалын билэрэххэ сөн. Чурапчы сэл, Коркин ул. 19 №-гэр эбэтэр 21-010 тел. билсин.

ГАЗ-69 автомашинаны. Мотуора, ходовой УАЗ-469 кэсэлэр, саналар, Сманата чэпчэки. Микроавтобуһунан дьону, таһаһы таһабыт. Тел. 21-428.

Куоһалыга уһаайбалаах сага 7х8 м дьон көндөйүн. Атын сиргэ көһөрөн билэрэххэ сөн. Сманата—кэсэлэлэрн, Чурапчы сэл, Сокольников ул. 1 №-гэр эбэтэр 21-791, 21-805 тел. билсин.

30 тыһ. км сүүрбүт ГАЗ-САЗ-53 (самосвал) автомашинаны, Сманата—25 мөл. солк. Тел. 23-323.

АТЫЛЫБЫТ

Телевизордары: «Филипс» (37 см)—1 мөл. 700 тыһ. солк., «Самсунг» (37 см)—1 мөл. 750 тыһ. солк. Тел. 21-874.

1993 сылааһы, үчүгэй туруктаах ВАЗ-2106 автомашинаны, Лентаах уонна «Пионер» кассета система магнитофоннаах.

Чурапчы сэл, Петровская ул. 4 №-гэр эбэтэр 21-624 тел. билсин.

ӨНӨНУ ОНОРОБУТ

Тутуу смалатын бары көрүнэлэрн очкуоту. Билснэр телефон 21-871.

«АРЧЫ» ҮӨРЭХХЭ ЫНГЫРАР!

Маннык илэлэрэ үөрэтэлт:

ЭВМ оператор—1 ый, олунуу 1 күнүттэн. Баргана тигээччэ—5 ый, кулуи тутар 1 күнүттэн. Эбэрдэ тигээччэ—5 ый, кулуи тутар 1 күнүттэн. «А», «В» категориялардаах суоптар—1 ый, кулуи тутар 1 күнүттэн.

Илэнтэлэр—5 ый, кулуи тутар 1 күнүттэн. Телемастер—5 ый, муус устар 1 күнүттэн. Ювепир—5 ый, кулуи тутар 1 күнүттэн. Токарь—5 ый, кулуи тутар 1 күнүттэн. Улаа суохтар босхо үөрэнэлэр, үлэнтэлэр—төлөбүрдээх.

Маны тэңэ «Арчы» маһаһынаар атыма бааллар.

Саахар—куула 250 тыһ. солк. Вутерброднай арыа, 20 кг—300 тыһ. солк. Сливочнай арыа, 20 кг—600 тыһ. солк. Кэмпиз, бэчизиннэ. Ссущенка, дьаһытынан—5500 солк., бирдинилээн—8 тыһ. солк. Мас арыата (Голландия), 1 литр—14 тыһ. солк. Индийскый чэй, 100 г—3500 солк. Цейлонскый чэй, 100 г—8 тыһ. солк. Лапса, сплетти, 500 г—7 тыһ. солк. Дьинэ тирдэн билэрэгэ 50 тыһ. солк. эбэллэр. Саһаһы телефонунан ылабыт.

«Арчы» үөрэтэр комбинат.

МАТВЕЕВ ЯКОВ ИВАНОВИЧ

93 сааһыгар кырдараас сибээскый хаһаайыстыбаннай үлэнт. коммунист Яков Иванович МАТВЕЕВ уһун ыраакан ырааһытан билиги кэсэлэлэрн олохтуураата.

Ким 1904 с. Боотуруускай улуусун Одьулуун Чакыр нэһиллэргэ дьаһаны баһаһынай кэргэннэр төрөөбүтэ. Общественинай үлэте 1928 сытан саһаһына, ити смл Одьулуун нэһиллэрин Сэбиэтин чилиэннэн, 1931 с. «Кэсэлэр ыччэ» таһаһытыба бырабыдыһынытын чилиэнтэн быһаардаммыта. 1932 с. таһаһытыба Холтоо нэһиллэрин «Холто» колхозугар холбослута, оно реннэһоннай комиссия председателинэн таһытара.

1938 с. саһалаан уһун смалларга ити колхоз бырабыдыһынытын председателинэн, 1953 с. Холтоо нэһиллэрин Сэбиэтин исполкомун председателинэн таһытэн 1957 с. дьини үлэнтэлэр.

Я. И. Матвеев Норуот Хаһаайыстыбатын Сидиһиллэрин Бүтүн Соһаһаһы Быһасталканы кыттылаада. Олохун нэһиллэргэ Холтоо сайдарын туһугар анаан, пенсията таһаһы—1965 с. дьини коммунист чилиэннэйдик үлэнтэлэр.

Билиги ытык илэнтэн, сүбэллэлт Яков Иванович Матвеев сырдык кэриһэ уһун кэмнэргэ умнулуу суога.

Холтоо нэһиллэрин коммунистара.

Колхознай тутуу, тыыл, үлэ-ветерана, кырдараас сибээскый-хаһаайыстыбаннай үлэнт, коммунист

МАТВЕЕВ Яков Иванович

Балдан кэбүтүнэн дьини кутурданларын тирдэлэр.

Аһаһаһыгар, таһаһытарын, билэр дьонугар Холтоо нэһиллэрин дьаһалтата, кырдараастарын сэбиэте.

Автор суругар итэллэр

Смал редактор комитеттэр смал сөн түбэлэр буолулар, суруука илэлэр чэпчэлэр, кэсэлэлэрн очкуотулар, кэсэлэлэрн очкуотулар, кэсэлэлэрн очкуотулар.